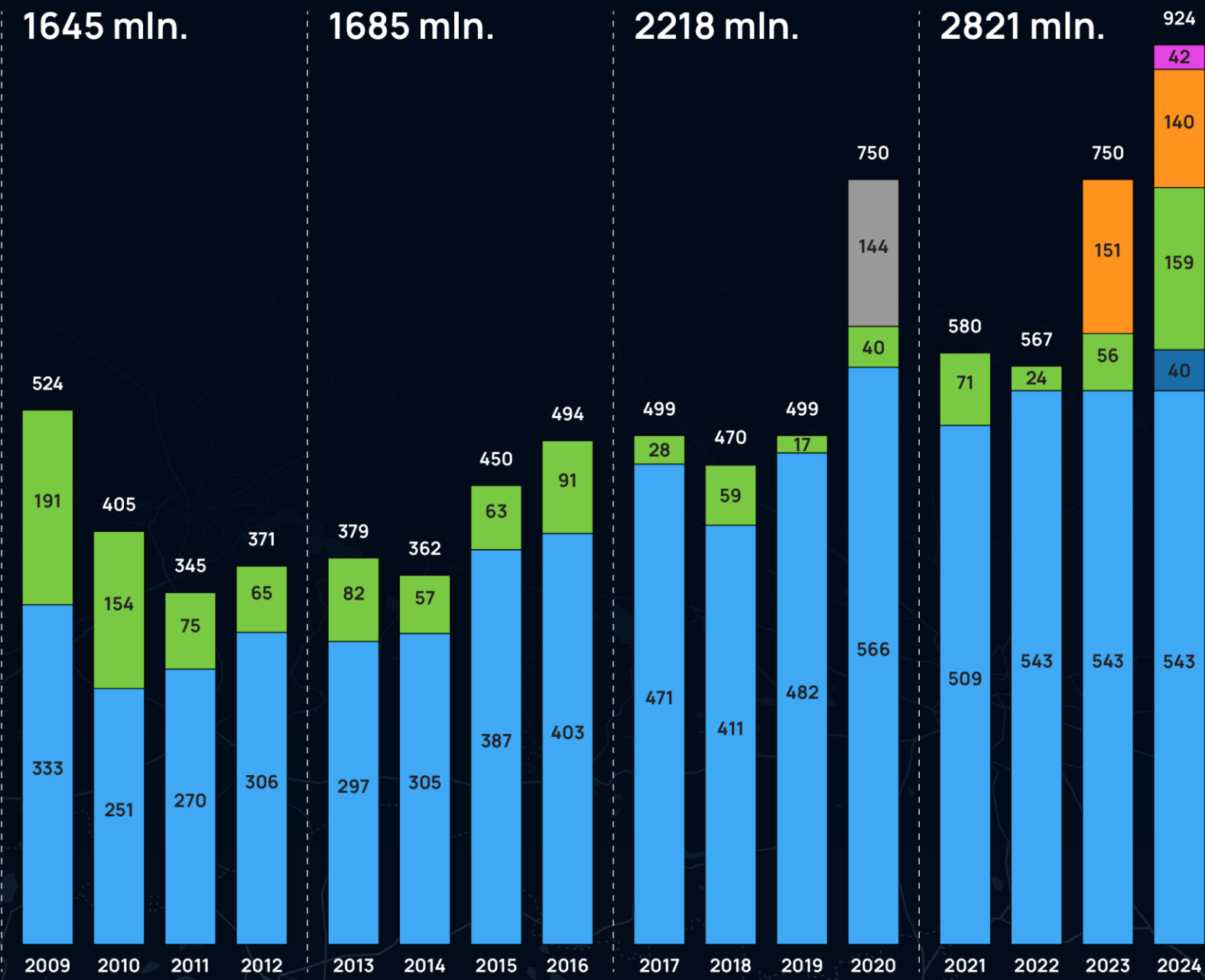

Metinė kelių sektoriaus apžvalga

2024 m. rugsėjis

Finansavimas

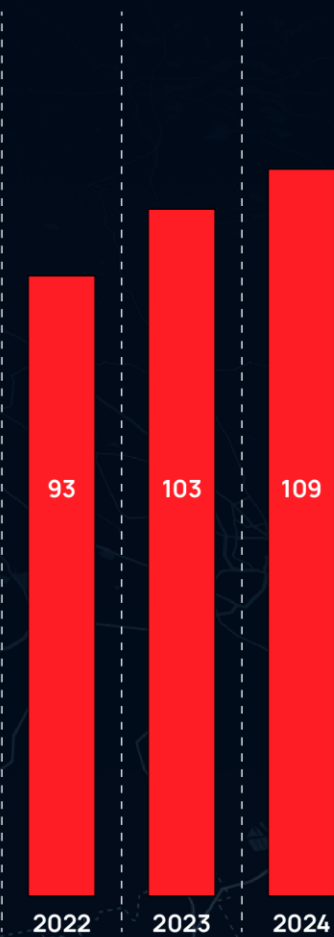

Kelių infrastruktūros būklė

Kelių būklė, proc.

Labai blogos ir blogos būklės tiltų skaičius, vnt.

- Geros būklės, nustatytus rodiklius atitinkantys keliai, proc.
- Blogos būklės keliai, proc.

2021–2024 m. laikotarpio apibendrinimas

Pritrauktas papildomas finansavimas

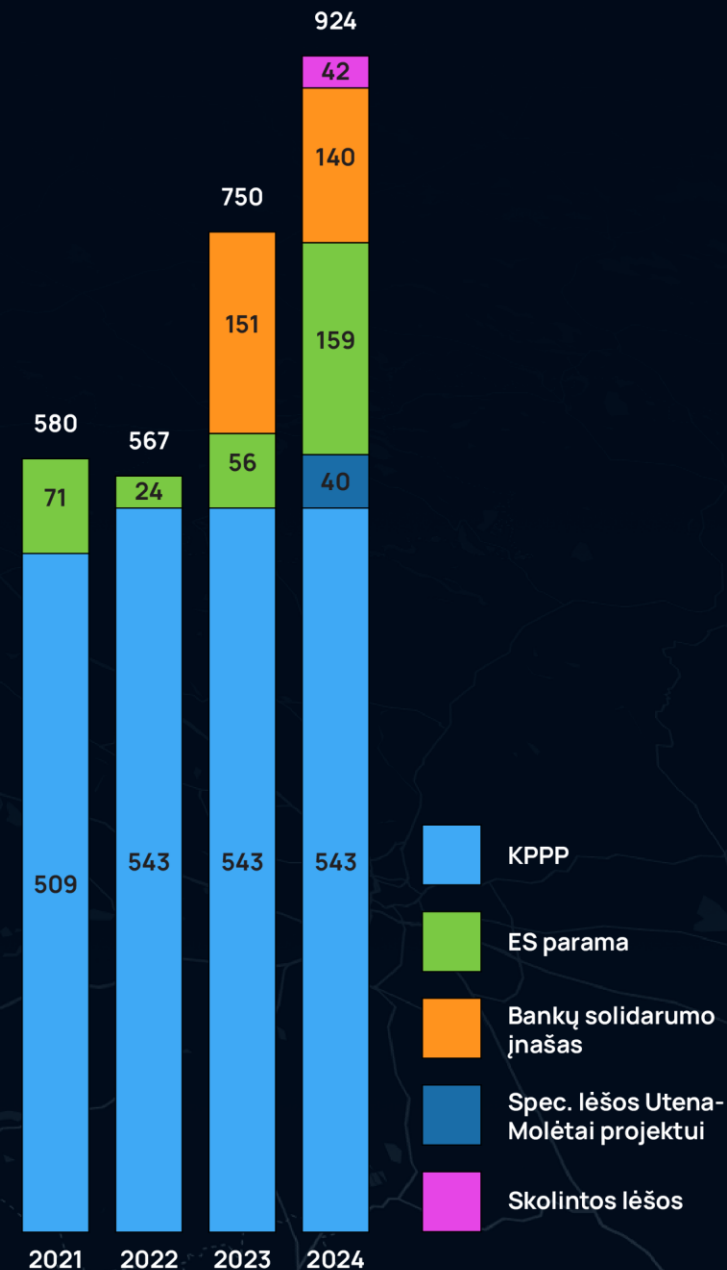
Teigiami pokyčiai Via Lietuva

Valios didinti KPPP nebuvimas – dėl to labiausiai nukentėjo savivaldybės

Netolygus lėšų ir darbų regioninis pasiskirstymas

Nuoseklumo ir ilgalaikio planavimo trūkumas – 2025 m. planai bei galimybės nežinomos

Strateginiai projektai naudoja lėšas būtinas esamo tinklo būklės palaikymui

2025–2028 m.

Patvirtinti planavimo dokumentai 2025–2028 m. laikotarpiu numato 2,4 mlrd. finansavimą visai kelių infrastruktūrai. Iš jų savivaldybėms – 0,72 mlrd. (po 179 mln. kasmet kaip ir 2022–2024 m.)

Realus poreikis 2025–2028 m. laikotarpiu yra ~8 mlrd.

2024–2028 m. laikotarpyje trūks ~5,6 mlrd.

Neradus sprendimų ir reikiamo finansavimo:

- 2030 m. blogų kelių procentas sieks ~47 proc.
- 2030 m. blogos ir labai blogos būklės tiltų bus ~170

8 mlrd.

Kitų šalių patirtis

5,6 mlrd. € / 3000 km

1,87 mln. €
1 km

Olandija

2,5 mlrd. € / 2000 km

1,25 mln. €
1 km

Austrija

6,4 mlrd. € / 7500 km

0,86 mln. €
1 km

Jungtinė Karalystė

7,4 mlrd. € / 17000 km

0,44 mln. €
1 km

Lenkija

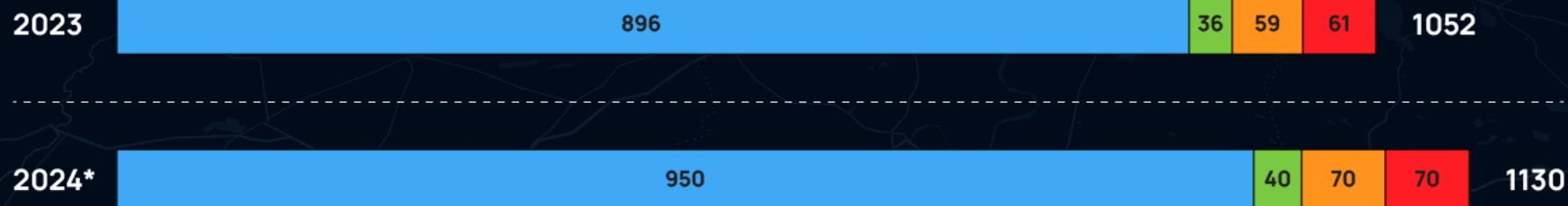
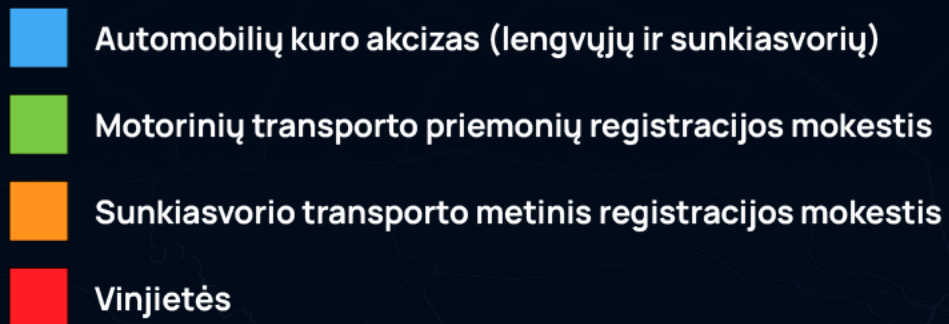

0,7 mlrd. € / 21000 km

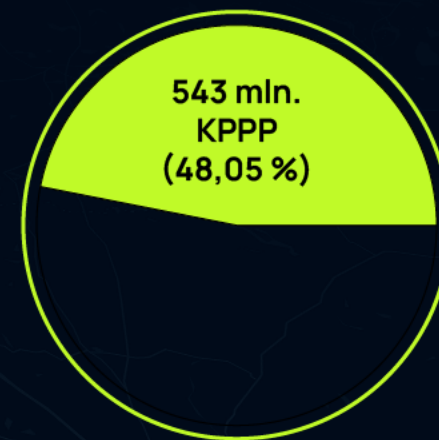
0,03 mln. €
1 km

Lietuva

Vartotojai už paslaugą „kokybiškas ir saugus kelias“ sumoka

* prognozė

1130 mln.

Siūlymai – naujas finansavimo modelis

Šaltinis	Suma	Naudojimas	Būtinieji sprendimai
Etolingas	250-300 mln.	1700 km valstybinės reikšmės kelių tinklo; - Naujos infrastruktūros statyba, esamos remontas ir priežiūra.	- užtikrinti, kad sistema pilnavertiškai veiktų ne vėliau kaip 2026 sausio 1 d.; - nustatyti tinkamą ir kitų šalių praktiką atitinkančią kainodarą (apmokestinti CO2, oro ir triukšmo taršą), tinkamai sureguliuoti infrastruktūros dalies tarifo tvirtinimo modelį; - išplėsti mokamų kelių tinklą iki 2200-2500 km. - įdiegti svorio patikros priemones, užkardyti važiavimą vietinės reikšmės keliais, optimizuoti baudų už svorio viršijimą ir kitų taisyklių nesilaikymą administravimą.
Kelių plėtros fondas (naujas)	150-200 mln.	- naujos kelių infrastruktūros statyba valstybinės reikšmės kelių tinkle (be mokamo etolingu); - tikslinėms valstybės politikoms įgyvendinti: žvyro dangos kelių asfaltavimui, dviračių takams ir kt.	- sukurti fondą ir numatyti jo finansavimo šaltinius. - fondo finansavimo šaltiniais galėtų būti: a) kelių naudojimo rinkliava, kuri būtų įvesta sumažinat esamą automobilių kuro akcizą; b) metinio sunkiasvorio transporto registravimo mokesčiai.
KPPP	600-700 mln.	valstybinės (be mokamo etolingu) ir vietinės reikšmės kelių tinklui, jo remontui ir priežiūrai.	- dalį valstybinės reikšmės kelių perduoti savivaldybėms; - peržiūrėti ir padidinti savivaldybėms tenkančių lėšų proporciją. - sukurti savivaldybių situaciją ir poreikius atitinkančius kelių tiesimo ir remonto standartus.

Siūlymai – ilgalaikis planavimas ir Via Lietuva įgalinimas

Įgalinti AB „Via Lietuva“ finansuoti kelių infrastruktūros projektus

Viena iš esminių VĮ „Lietuvos automobilių kelių direkcijos“ virsmo į AB „Via Lietuva“ priežasčių buvo galimybių skolintis sukūrimas. Bet tai nėra įgyvendinta kol AB „Via Lietuva“ neturi pakankamų ir tvarių pajamų šaltinių.

Pajamos, kurias Via Lietuva turi gauti tiesiogiai ir naudoti kelių infrastruktūros plėtrai:

- visos vinječių ir e-tolingo (kai jis pilnai veiks) pajamos;
- patikėto valstybinės reikšmės kelių tinklo įveiklinimo pajamos (leidžiant kitiems ūkio subjektams tiesti elektros ir kitus kabelius, tinklus ir kt.);
- bendrovei leidžiamos komercinės veiklos pajamos.

Atnaujinti Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros 2022–2035 m. strategines gaires

Dokumentas nubrėžiantis kelių infrastruktūros prioritetus buvo rengtas ir tvirtinamas iki Rusijos karo prieš Ukrainą. Tai reiškia, kad visi finansiniai skaičiavimai ir modeliavimai jau yra nebeatitinkantis realios situacijos, kurią pakeitė karo sukelta dviženklė infliacija, energetikos ir žaliavų kainų šuolis.

„Via Lietuva“ ir Susisiekimo ministerija privalo turėti 10 metų laikotarpio Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros strategines gaires ir investicinį planą. Plano laikymasis ir tinkamo finansavimo užtikrinimas leis iš esmės pakeisti esamą blogą šalies kelių būklę ir užtikrins resursų planavimą.

Metinė kelių sektoriaus apžvalga

2024 m. rugsėjis